

Magyar Agrár- és Élettudományi egyetem

Természetvédelmi mérnök mesterképzési szak, levelező tagozat

Vadgazdálkodási és Természetvédelmi Intézet

Belső témavezető: Dr. Sárospataki Miklós, egyetemi docens

Vadgazdálkodási és Természetvédelmi intézet, Állattani és Ökológiai Tanszék

Külső témavezető: Szigeti Viktor, tudományos munkatárs

HUN-REN, Ökológiai Kutatóközpont

Halassy Gabriella

**Extenzíven és intenzíven kezelt városi gyepterületek beporzóközösségeinek
összehasonlítása a 2022-es évben, Veszprémben**

Jelen diplomadolgozat témája és célkitűzése a városban létesített méhlegelők, valamint az ökológiai szemléletű területkezelés hatékonyságának vizsgálata a 2022-es évben. Ennek megfelelően Veszprém városában kijelölt kezelt, illetve kontroll mintaterületeket hasonlítottuk össze a megjelenő beporzók és növényzet függvényében.

A városi méhlegelőnek több szempontból is létjogosultsága van. Az urbanicázó a népesség növekedéséből fakadó, globális jelenség, melynek okán természetes élőhelyek tűnnek el, s csökken a biológiai sokféleség. Városi méhlegelők létrehozásával és fenntartásával élőhelyeket teremthetünk beépített környezetben is, valamint a városlakók fizikális és mentális egészségére is jótékony hatással vannak. Az érintett területeken a hagyományos kezelés, vagyis a rendszeres gépi kaszálás elhagyása környezetkímélő és költséghatékony megoldást biztosíthat.

Veszprém városán belül öt helyszínen vizsgáltunk ökológiai szemlélettel kezelt és hagyományosan kaszált, azaz kontroll területeket.

A kezelt területeken a területkezelés lényege a kaszálás lehetőség szerinti elhagyása volt, míg a kontroll területeket a magyarországi gyakorlatra jellemző többszöri kaszálással ápolták. A mintavétel áprilistól szeptemberig zajlott, s öt alkalmat foglalt magában. Egy felmérés során több adatot gyűjtöttünk, többek között a beporzók egyed-, és taxonszámáról, a növényzet borításáról, magasságáról, továbbá a megjelenő virágokról is.

A 2022-es évet jellemző szélsőséges időjárás ellenére is egyértelművé vált, hogy a kezelt területeken nagyobb arányban jelennek meg beporzók, valamint, hogy a ritkább kaszálás kedvezőbben hat a növényzet fejlődésére is. Egyenes arányosságot tapasztaltunk a virágszámok és a beporzók megjelenése között, vagyis, ahol több a virág, több rovar jelenik meg. A kaszálást követő időszakokban a beporzók száma jelentősen lecsökkent az érintett területeken.

A vegetáció fejlődését a száraz, meleg időjárás és a kaszálás együttese meglehetősen negatívan befolyásolta.

Tapasztalataink szerint egy adott mintavételi pont beporzószámát határozottan befolyásolja a földben fészkelő méhek jelenléte is.

Statisztikai elemzéseink során csupán marginális eltéréseket tudtunk kimutatni, szignifikánsakat nem. Ennek egyik oka a viszonylag alacsony elemszámban keresendő, így megoldást jelenthet további mintaterületek bevonása, viszont mindenképpen szem előtt tartandó, hogy a mintavételezés folyamata idő- és munkaigényes.

A kapott eredményeinket meghatározta az évre jellemző hosszan tartó száraz, forró időjárás is. Ahhoz, hogy átfogó képet kaphassunk az ökológiai szemléletű területkezelés hatékonyságáról, a következő években is szükséges elvégezni a felméréseket. Több év statisztikai elemzése pedig lehetőséget ad hosszútávú tendenciák kimutatására is.

A már meglévő méhlegelőinket vonzóbbá tehetjük a beporzó fauna számára a környezeti viszonyoknak megfelelő, őshonos virágos fajok magkeverékének vetésével, s ezáltal akár egész szezonban elérhetővé tennénk számukra.